

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Enkarna Elozegi Benito

*Zarautz,
Gipuzkoa
(1922-2016)*

Aurkibidea

Biografia

Beasainen jaio zen zazpi senideren artean lehenengo. Ama Debakoa zuen eta aita Amezketakoa, Fernando amezketarraren ahaidea. Aitak CAFen egiten zuen lan, baina 1931ko krisia iritsi zenean, Zarautzera joan behar izan zuen lanera. Familia osoa berekin eraman zuen. "Las chicas de la purpurina" deitzen zieten familiako ahizpei, aitaren lanari erreferentzia eginez. Herriko eskolan ikasi zuen, baina Errepublikako giroan erlijioa tratatzen zen modua ikusita, mojetara eraman zuten ikastera. Gerora, eskola partikularrak jasotzera bidali zuten, eta han ikasi zuen gehien Enkarnak. Kooperatiban errazionamenduko jeneroa kudeatzen egin zuen lan dozena bat urtean, baita ezkondu ostean ere. Egun batean, hala ere, lana uztea erabaki, eta kolpetik dedikatu zen seme-alaba eta etxeko lanetara. Emakume argia, bere familiaren jatorria ondo ezagutzen du, eta gogoan ditu errepublikan eta gerra zibilean gertatutakoak. Beasaindik etorri zirenetik, Zarautzen eman izan du bizi guztia eta sei seme-alaba izan ditu.

Zintak

ZAR-156

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Eider
- **Data:** 2011-10-14
- **Iraupena:** 70 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Eider

ZAR-157

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Eider
- **Data:** 2011-10-14
- **Iraupena:** 105 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

ZAR-158

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Eider
- **Data:** 2011-10-14
- **Iraupena:** 14 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

Pasarteak

1. Errepublika atera zeneko oroitzapenak

- **Erref:** ZAR-156/002
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:02:05. **Bukatu:** 00:03:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:

Errepublika etorri zenean, lau senide zeuden amarekin, eta denak etxera joan ziren ziztu bizian. Lehengusu bat Errepublikako banderarekin zihoan, eta etxeko lotsa izan zen hura.

2. 'Pernando amezketarra'ren ondorengoak

- **Erref:** ZAR-156/005
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 00:04:17. **Bukatu:** 00:06:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>Aitak CAFen egiten zuen lan, oso langile ona omen zen. Amezketakoa zen, Pernando amezketarraren ondorengoetako bat.</p>

3. Gerrako besarkadak

- **Erref:** ZAR-156/009
- **Iraupena:** 0:02:18. **Hasi:** 00:18:55. **Bukatu:** 00:21:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945)

Laburpena:

Enkarnaren lehengusu batzuen aita alemana zen: Espainiako gerran ez zuten parte hartu beharrik izan, alemanak izateagatik; baina geroago, Hitlerrek deitu eta Alemaniako gerrara joan behar izan zuten. Denak onik itzuli ziren. Garai hartan gertatutakoari buruzko anekdotak kontatzen ditu.

4. Ezkutatu beharreko armairuak eta sableak

- **Erref:** ZAR-156/013
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:30:24. **Bukatu:** 00:31:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:

Etxean "Euskadi" armairua eduki zuten ezkutatuta 40 urtean. Amak ere bazuen haren aitak Ameriketatik ekarritako bastoi bat, barruan sablea zeukana, baina beldurraren beldurrez, bota edo ezkutatu egin zuen.

5. Aita CAFetik purpurina-fabrikara

- **Erref:** ZAR-156/015
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:33:11. **Bukatu:** 00:34:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Politika » Gerra aurea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:

Beasainen jaio zen Enkarna, aitak CAFen egiten zuelako lan. 1931ko krisiarengatik, ordea, lan gutxi zegoen CAFen, eta aitak Zarautzera etorri behar izan zuen lanera, lehengusuak eskaini zion lanpostuan aritzera purpurina-fabrikara. Gerraostean jende askok, lan bila, alde egin zuen Espainiatik.

6. Purpurina-fabrikako lana

- **Erref:** ZAR-156/016
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:34:44. **Bukatu:** 00:36:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria

Laburpena:

1931ko krisia ezagutu zuten; krisi hura erabatekoa izan zen. Aita purpurina-fabrikara hasi zen lanean orduan, eta hango lanari buruz hitz egiten du Enkarnak. Gerra garaian, militarizatu egin zuten fabrika. Purpurina zertarako erabiltzen zen aipatzen du.

7. Eskola batean eta bestean ikasia

- **Erref:** ZAR-156/019

- **Iraupena:** 0:03:09. **Hasi:** 00:40:33. **Bukatu:** 00:43:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Herriko eskolan hasi zen ikasten Zarautzen, baina Errepublika iritsi zenean, gurutzeak kendu zituzten eskolatik, eta erlijioaz ezin zen hitz egin ere egin. Orduan, mojatara eraman zituzten Enkarna eta bere senideak; eskola hura, baina, kaskarra zen. Eskola bukatutakoan, eskola partikularrera bidali zuten Enkarna; han asko ikasi zuen. Lehen errespetu handia zitzaien maisu-maistrei.

8. Tropak etxean janari eske

- **Erref:** ZAR-156/022
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:53:02. **Bukatu:** 00:54:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Gerra garaian tropak Zarautzera iritsi zirenean, etxera etorri zitzaizkien janari eske.

9. "Toma, guapa, para que te acuerdes de mí"

- **Erref:** ZAR-156/023
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:54:44. **Bukatu:** 00:55:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Soldaduak etxe paretik pasatzen ari ziren batean, haietako batek kantinplora bota zion Enkarnari, hartaz gogora zedin.

10. Gerraosteko beldurrak eta gosea

- **Erref:** ZAR-156/024
- **Iraupena:** 0:03:22. **Hasi:** 00:55:48. **Bukatu:** 00:59:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura

Laburpena:

Gerra garaian beldur handia pasa zuen jendeak Zarautzen. Guardia zibilari eta inspektoreei beldur handia zitzaien. Gaur egungo gazteek ezin dute jakin zer izan zen hura, bizi egin behar izan baitzen. Euskadin oztopo handiak jarri zituen Francok diktaduran, eta gero onartu zuen jende langilea zela euskalduna. Gerraosteko goseari buruz hitz egiten du.

11. Errazionamendu garaian lanean, kanpoan eta etxean

- **Erref:** ZAR-156/025
- **Iraupena:** 0:05:50. **Hasi:** 00:59:10. **Bukatu:** 01:05:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Etxean ogia kontrabandoko irinarekin egiten zuten. Garai hartan ogia falta izan zen. Kooperatibako bulego-lanetan aritu zen Enkarna dozena bat urtean, errazionamenduko jeneroa kudeatzen. Azkenean, lana utzi eta etxeko lanetara dedikatu zen.

12. Errazionamendu garaiko komeriak

- **Erref:** ZAR-156/026
- **Iraupena:** 0:02:54. **Hasi:** 01:05:00. **Bukatu:** 01:07:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Kooperatibako lana seme-alabak zaintzearen utzi zuen. Lanean aritu zen denbora janaria lortzeagatik izan zen. Errazionamendu garaian jendeak latzak pasa zituen; orduko komeriak kontaktzen ditu.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-05-18

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com